

**Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет**

**Юридичний факультет
Кафедра правосуддя та філософії**

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

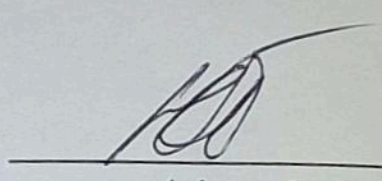
ПРАКТИКУМ З СІМЕЙНОГО, ЦИВІЛЬНОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА

(вибірковий)

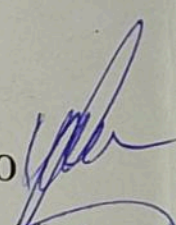
Реалізується в межах усіх освітніх програм
за всіма спеціальностями
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

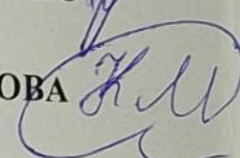
Суми-2024

Розробник: Ясинюк Микола ЯСИНЮК, д.ю.н., професор,
професор кафедри правосуддя та філософії

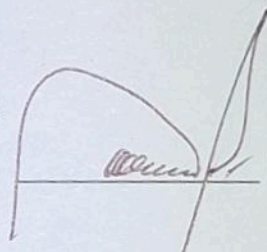
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин	протокол від <u>07.06.</u> 2024 року № <u>13</u>
	Завідувач кафедри (підпис) Юрій КОТВЯКОВСЬКИЙ (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Ассоль ШУЛЬЖЕНКО

Марина КУЗНЕЦОВА

Декан факультету, де реалізується
освітня програма

Олег РОГОВЕНКО

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації _____ (_____)

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 2024 р.

СНАУ
2024 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ.

1.	Назва ОК	Практикум з сімейного, цивільного та трудового права			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний/правосуддя та філософії			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК				
5.	ОК може бути запропонований	Для усіх спеціальностей			
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК 6 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	3, 4, 5, 6 семестр. 1-15 тиждень, залік			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	Денна форма навчання	30	30	-	90

	Заочна форма навчання	-	-	-	-
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач	Ясинок Микола Михайлович, д.ю.н., професор, професор кафедри правосуддя та філософії			
11.1	Контактна інформація	кабінет - 119г, ел. пошта - nicolai.yasynok@gmail.com, консультації – щопонеділка, з 13:00 до 14:00 год.			
12.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Становище людини в суспільстві, забезпеченні свободи людської особистості в сім'ї, в трудовому колективі, в повсякденних відносинах є одним із ключових питань щасливого життя особистості. Тільки усвідомлене розуміння того, як досягти успіху в сімейній, фінансовій сфері, уникнути негараздів у сфері договірних, зобов'язальних спадкових відносин, як захистити своє порушене, невизнане чи оспорюване ким-то право чи інтерес в суді, дасть можливість кожному почувати себе захищеним і щасливим.</p> <p>Практика показує, що вміти управляти своїми доходами, будувати сімейне життя, розуміти вимоги ринкової економіки у сфері трудових відносин, вміти вести перемовини і укласти різного роду договори купівлі-продажу, дарування, позики, нести відповідальність по своїх зобов'язаннях, розуміти тонкощі кредитних, спадкових відносин завжди свідчить про рівень підготовленості сучасної людини, яка вільно орієнтується в складному, багатогранному і цікавому житті.</p>			
13.	Мета освітнього компонента	<p>Метою вивчення дисципліни «Практикум з сімейного, трудового та цивільно-правового життя» є формування у студентів правових навичок у сфері сімейних, трудових, цивільних правовідносин, усвідомленого ставлення до створення та функціонування сім'ї, відповідального ставлення до трудових та цивільно-правових відносин. Вивчення дисципліни дасть можливість розвитку компетентності студентів у сфері урегулювання спірних питань, які виникають в сім'ї, трудових чи цивільних відносинах з можливістю захисту свого порушеного права, свободи чи інтересу в суді.</p>			
14.	Передумови вивчення, зв'язок ОК з іншими ОК	Відсутні.			
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Політика академічної доброчесності під час викладання курсу «Практикум з сімейного, цивільного та трудового права» послуговується принципам, визначеним Законом України «Про освіту», Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, іншим локальним актам (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>Оволодіння здобувачами знань з курсу має відбуватись із дотриманням норм законодавства про</p>			

		<p>авторське право і суміжні права; містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; містити достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень. Недопустимим під час навчання (згідно ст. ч. 4 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту»), є використання здобувачами:</p> <p><i>академічного плагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;</p> <p><i>самоплагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;</p> <p><i>фабрикації</i> - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;</p> <p><i>фальсифікації</i> - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;</p> <p><i>списування</i> - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;</p> <p><i>обману</i> - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;</p> <p><i>хабарництва</i> - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;</p> <p><i>вплив у будь-якій формі</i> (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження освітнього курсу; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.</p>
16.	Посилання на курс	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4361

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК 6: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН1. Аргументовано мислити, спираючись на набуті теоретичні знання, виокремлювати та аналізувати коло відносин, які регулюються нормами права	тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДРН2. Самостійно застосовувати відповідні положення актів чинного законодавства та матеріали судової практики при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДНР 3. Вміти робити презентації, вільно викладати думки під час публічних виступів, використовуючи юридичну лексику з застосуванням основних понять цивільного права	тематична презентація-захист
ДРН 4. Самостійно готувати тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики та доброчесності з публічною апробацією результатів досліджень.	перезентація-захист

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота	Сам Роб		
	Лк	П.з / семі н. з	Ла б. з.	
ТЕМА 1. СІМЕЙНІ ВІДНОСИНИ ТА РЕЖИМ ЇХ РЕГУЛЮВАННЯ				
1. Особливості сімейних відносин, які регулюються Сімейним кодексом України.	2	2		
2. Загальні засади регулювання сімейних				6

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

<p>відносин.</p> <p>3. Право особи на сім'ю.</p> <p>4. Сімейні права та обов'язки подружжя.</p> <p>Способи захисту таких прав та інтересів в судовому та позасудовому порядку.</p>				
<p>ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПОДРУЖЖЯ. ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ШЛЮБУ.</p> <p>1. Поняття шлюбу. Право на шлюб, шлюбний вік та особи, які не можуть перебувати між собою у шлюбі.</p> <p>2. Заява про державну реєстрацію шлюбу, взаємообізнаність з правилами та обов'язками подружжя, а також станом їх здоров'я.</p> <p>3. Відшкодування витрат у разі відмови від вступу до шлюбу. Час і місце реєстрації шлюбу.</p> <p>4. Правові наслідки укладення шлюбу.</p>	2	2	6	
<p>ТЕМА 3. ПРАВО ОСОБИСТОЇ ТА СПІЛЬНОЇ СУМІСНОЇ ВЛАСНОСТІ ПОДРУЖЖЯ.</p> <p>1. Поняття особистої та спільної сумісної власності подружжя.</p> <p>2. Об'єкти права спільної сумісної власності подружжя.</p> <p>3. Розміри часток у спільно нажитому майні дружини та чоловіка при поділі їх майна.</p> <p>4. Способи та порядок поділу спільної сумісної власності подружжя. Позовна давність щодо такого поділу.</p>	2	2	6	
<p>ТЕМА 4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПОДРУЖЖЯ ПО ВЗАЄМНОМУ УТРИМАННЮ ТА УТРИМАННЮ СВОЇХ НЕПОВНОЛІТНІХ ТА ПОВНОЛІТНІХ ДІТЕЙ.</p> <p>1. Право одного з подружжя та утримання та утримання подружжя після розірвання шлюбу.</p> <p>2. Способи та час сплати аліментів одному із подружжя. Припинення, позбавлення та обмеження аліментних платежів подружжя.</p> <p>3. Право на утримання аліментів під час вагітності дружини та підстави припинення такого права.</p> <p>4. Способи виконання батьками своїх обов'язків по утриманню своїх неповнолітніх та повнолітніх дітей та підстави припинення права на аліментні платежі.</p>	2	2	6	
<p>ТЕМА 5. ВИЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ДИТИНИ ВІД ЇЇ БАТЬКІВ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ.</p> <p>1. Особливості визнання батьківства та встановлення факту материнства за рішенням суду.</p>	2	2	6	

<p>2. Особливості оспорювання батьківства особою, яка записана батьком дитини та оспорювання батьківства після смерті особи, яка записана батьком дитини.</p> <p>3. Право матері на оспорювання батьківства свого чоловіка.</p> <p>4. Спір про материнство.</p>					
<p>ТЕМА 6. ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ ТА УСИНОВЛЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ ДІТЕЙ.</p> <p>1. Підстави позбавлення батьківських прав та правові наслідки таких дій.</p> <p>2. Поновлення в батьківських правах та правові наслідки таких дій.</p> <p>3. Поняття усиновлення та перелік осіб, які можуть бути усиновителями та, які не мають такого права.</p> <p>4. Згода дитини та батьків на усиновлення та усиновлення дитини без згоди на це батьків. Правові наслідки таких дій.</p>	2	2		6	
<p>ТЕМА 7. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.</p> <p>1. Учасники цивільних відносин. Загальні засади та акти цивільного законодавства України.</p> <p>2. Підстави виникнення, здійснення та виконання цивільних прав та обов'язків.</p> <p>3. Право на захист цивільних прав та інтересів судом, нотаріусом, органами місцевого самоврядування та самозахист цивільних прав.</p> <p>4. Підстави відшкодування майнової та моральної шкоди.</p>	2	2		6	
<p>ТЕМА 8. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ФІЗИЧНУ ОСОБУ.</p> <p>1. Підстави набуття фізичною особою неповної, часткової та повної дієздатності. Цивільна відповідальність неповнолітніх осіб.</p> <p>2. Підстави визнання фізичної особи недієздатною, обмежено дієздатною та поновлення фізичної особи в цивільній дієздатності. Правові наслідки таких дій.</p> <p>3. Оголошення фізичної особи померлою, визнання її безвісно відсутньою та підстави щодо скасування такого статусу судом.</p> <p>4. Правові наслідки оголошення фізичної особи померлою, визнання її безвісно відсутньою та скасування такого правового статусу.</p>	2	2		6	

<p>ТЕМА 9. ДОГОВІРНЕ ПРАВО ТА ПОЗОВНА ДАВНІСТЬ.</p> <p>1. Поняття права власності. Набуття такого права та підстави припинення такого права.</p> <p>2. Право власності на землю та особливості орендних відносин щодо земель сільськогосподарського призначення.</p> <p>3. Право користування чужою земельною ділянкою: земельний сервітут, емфітевзис, суперфіцій.</p> <p>4. Захист права власності та права користування фізичних та юридичних осіб.</p>	2	2	6	
<p>ТЕМА 10. СПАДКОВЕ ПРАВО ТА ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ ТА СПАДКОВИМ ДОГОВОРОМ.</p> <p>1. Поняття спадщини, склад спадкового майна. Права та обов'язки спадкодавця, які не входять до складу спадщини.</p> <p>2. Спадкування за заповітом. Особливості посвідчення заповіту, його скасування чи зміна.</p> <p>3. Поняття спадкового договору, порядок його укладення та підстави до розірвання.</p> <p>4. Усунення від права на спадкування та його особливості.</p>	2	2	6	
<p>ТЕМА 11. СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ.</p> <p>1. Поняття спадкування за законом та черговість такого спадкування.</p> <p>2. Прийняття спадщини, строки такого прийняття. Відмова від спадщини та її правові наслідки.</p> <p>3. Особливості пред'явлення кредиторами вимог до спадкоємців та відшкодування спадкоємцями витрат на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця.</p> <p>4. Спадкування земельної ділянки.</p>	2	2	6	
<p>ТЕМА 12. ТРУДОВИЙ ДОГОВІР ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ.</p> <p>1. Регулювання трудових правовідносин. Укладення трудового договору та обмеження спільної роботи родичів. Строки трудових договорів.</p> <p>2. Випробування при прийнятті на роботу. Строки та результати випробувань. Підстави припинення трудового договору.</p> <p>3. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника та з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.</p> <p>4. Робочий час та час відпочинку та їх особливості.</p>	2	2	6	

ТЕМА 13. КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР. 1. Поняття колективного договору, його сторони, зміст та реєстрація. 2. Строки чинності колективного договору. 3. Сфера дії колективного договору та його розділи. 4. Праця молоді, жінок. Охорона праці.	2	2	6	
ТЕМА 14. МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ТА ТРУДОВА ДИСЦИПЛІНА. 1. Матеріальна відповідальність працівників та її види. 2. Трудова дисципліна та види стягнень за її порушення. 3. Строки притягнення до дисциплінарної відповідальності.	2	2	6	
ТЕМА 15. ІНДИВІДУАЛЬНІ ТРУДОВІ СПОРИ ТА ПОРЯДОК ЇХ ВИРІШЕННЯ. 1. Поняття трудового спору та органи, які розглядають трудові спори. 2. Строки звернення до установ по урегулюванню трудових спорів. 3. Поновлення на роботі, зміна формулювань причин звільнення.	2	2	6	
Всього	30	30	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1. Аргументовано мислити, спираючись на набуті теоретичні знання, виокремлювати та аналізувати коло відносин, які регулюються нормами цивільного права	Обговорення на заняттях, тематична дискусія, рішення ситуативних задач	6	Усне опитування, письмова робота	16
ДРН2. Самостійно застосовувати відповідні				

положення актів чинного законодавства та матеріали судової практики при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	8	Написання контрольних робіт за результатами вивчення теоретичного матеріалу	40
ДНР 3. Вміти робити презентації, вільно викладати думки під час публічних виступів, використовуючи юридичну лексику з застосуванням основних понять цивільного права	Практичні заняття Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	8	Реферат презентація	16
ДРН 4. Самостійно готувати тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики та добросовісності з публічною апробацією результатів досліджень.	Індивідуальна дослідницька робота	8	Презентація – захист	18

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
	Модуль 1.	50 балів /50%	За розкладом
1.	Вирішення задач в ході практичних занять	40 балів /40%	За розкладом
2.	Доповідь-презентація	10 балів/10%	За розкладом
	Модуль 2.	50 балів	За розкладом

		/50%	
1.	Вирішення задач в ході практичних занять	40 балів /40%	За розкладом
2.	Доповідь-презентація	10 балів/10%	За розкладом
	Залік		За розкладом

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно³
Модуль 1	<i>< 15 балів</i>	<i>16-28 балів</i>	<i>29-42 бали</i>	<i>43-50 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Модуль 2	<i>< 15 балів</i>	<i>16-28 балів</i>	<i>29-42 бали</i>	<i>43-50 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2.	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3.	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання	Регулюється студентом самостійно

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

	заліку	
4.	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА ТА НОРМАТИВНА БАЗА).

Основна:

1. Цивільний кодекс України. Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // ВВР, 2003, №№ 40-44, ст.356
2. Сімейний кодекс України. Кодекс України; Кодекс, Закон від 10.01.2002 № 2947-III // ВВР, 2002, № 21-22, ст.135
3. Кодекс законів про працю України. Кодекс України; Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII // ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375
4. Про відпустки. Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР // ВВР, 1997, № 2, ст. 4
5. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
6. Гапотій В.Д., Слишик О. Основи права: підручник. 2-ге вид. Із змінами та доп. Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. – 882 с.
7. Правознавство: навч. посібник / Алла Анатоліївна Герц, Степан Йосипович Кравчук. - К. : Кондор, 2018. 280 с.
8. Правознавство: Підручник для студентів вчз / Волошкевич Г.А., Джолос С.В., Дробот Ж.А. та ін. Черкаси, 2019. 686 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://ccu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
6. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень.

Бібліотеки:

1. Адреси Web- серверів національних і українських бібліотек - <http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>
2. Адреси електронної пошти бібліотек України - <http://www.lucl.kiev.ua/win/adresf.html>
3. Бібліотека Верховної Ради України - <http://www.rada.kiev.ua>
4. Бібліотеки та інформаційні центри - <http://www.rada.kiev.ua/LIBRARY/partners.html>

5. Бібліотеки Дніпропетровського національного університету – <http://www/comsci.dsr.lp.ua/DSU/libraries>
6. Бібліотека Сумського державного університету - <http://www.sumdu.edu.ua/pages/library/>
7. Державна бібліотека України для юнацтва - <http://www.ukrlibworld.kiev.ua/uni/>
8. Державна науково-технічна бібліотека України - <http://www.gntb.n-t.org>
9. Донецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. Н.К.Крупської - <http://www.library.donetsk.ua>
10. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
11. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І.Чижевського - <http://www.library.online.kr.ua>
12. Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М.Горького - <http://www.library.lg.ua>
13. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника - <http://www.lsl.lviv.ua>
14. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
15. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія - <http://www.ukma.kiev.ua>
16. Наукова бібліотека Таврійського національного університету - <http://www.lib.crimea.edu>
17. Наукова бібліотека Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя - <http://www.tu.edu.te.ua/library/>
18. Науково-технічна бібліотека Донецького державного технічного університету - <http://www.library.dgtu.donetsk.ua>
19. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет - <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
20. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbu.gov.ua>
21. Національна парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.kiev.ua>
22. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://www.lucl.kiev.ua>
23. Українська бібліотечка - <http://www.library.uazone.net>
24. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	✓		
Література є актуальною	✓		

Рецензенти:

Член проектної групи ОП

Грабо
(назва)

А. Шувалько
(ІМБ) (підпис)

Викладач кафедри

правацтво та сім. М. Курнчова
(назва) (посада, ПІБ) (підпис)